

ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ В РАМКАХ КРЕДИТНО-MОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Муляр Л.А., Петрова Т.А., Островська Г.Ю.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», 36002, м. Полтава, вул. Фрунзе, 23, lawjur01@rambler.ru

Сучасний інформаційний вибух в науково-освітньому просторі диктує свої умови для зміни технології навчання. Інноваційні входження України в освітньо-науковий простір Європи передбачає нові гнучкі моделі організації педагогічного процесу. Використання у навчальному процесі кредитно-модульної технології підвищує мотивацію, самостійність та пізнавальну активність студентів при вирішенні навчальних завдань, сприяє розвитку професійного інтересу та послідуємого підвищення якості знань. Інноваційні процеси, а саме впровадження у вищій медичній школі кредитно-модульної системи відбивається на теорії та методах викладання клінічної імунології та алергології. Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією Української медичної стоматологічної академії не залишилась осторонь від шляху удосконалення викладання клінічної імунології та алергології в рамках Болонського процесу.

Викладання клінічної імунології та алергології в рамках кредитно-модульної системи проводиться з вересня 2009 року. На п'ятий рік навчання заплановані три кредити ECTS (European Credit Transfer System), що включають всього 90 год. навчального часу, із них 50 – аудиторних і 40 – самостійної роботи студентів.

Загальною тенденцією Болонської системи освіти є різке збільшення самостійної роботи студентів. Роль її суттєво зростає, так як кредити ECTS включають всі види навчальної роботи студентів: аудиторну, самостійну, підготовку до залікового контролю, «доклади» хворих, участь у конференціях та науковій роботі кафедри, написання статей, оглядів, доповіді на науково-практичних конференціях лікарні, відділення, асоціації і т.п. При вивченні предмету широко впроваджена самостійна робота студентів, які регулярно приймають участь у клінічних розборах складних випадків, науково-практичних та патолого-анатомічних конференціях лікарень. Студенти 5 курсу активно залучаються до участі в таких засіданнях, обговореннях та ін. Асоціація алергологів та клінічних імунологів Полтавської області щороку проводить засідання, де в рамках самопідготовки студенти виступають із доповідями. З власного досвіду можемо сказати, що для удосконалення самостійної роботи студентів є актуальним активне впровадження електронних методів навчання.

На жаль, на сьогоднішній день ми маємо недостатню кількість нової навчальної літератури з даного предмету і тому важливою перевагою

комп'ютерних технологій є можливість підключення до мережі Internet для отримання і передачі інформації. За допомогою цих систем доступними стають контакти в режимах on-line і off-line з іншими навчальними закладами країни та віртуальна участь у наукових симпозиумах, семінарах.

Використання мультимедійного електронного способу навчання не здатне замінити того, що може і повинен отримати студент на практичних заняттях безпосередньо біля ліжка хворого. В цьому плані ще одним стимулом прояву рівня творчого пізнання являється курація хворого та наступне написання історії хвороби.

Робота з хворим дає студенту відчуття власної професійної гідності, примушує більш глибоко вивчати конкретну патологію. В процесі спілкування пацієнт завжди ставить ряд складних питань і відповісти на них повинен сам студент.

Одночасно удосконалюється деонтологічний характер занять, коли в процесі виникнення різного типу клініко-соціальних ситуацій, студенту приходится приймати самостійне рішення під керівництвом викладача. Активна участь у лікувальному процесі (маніпуляції, інструментальні дослідження, постановка алергологічних тестів і т.і.) викликає у молодих фахівців формування професійного самоствердження.

Проведення диференційної діагностики дозволяє студентам охоплювати широке коло пограничних станів в імунному статусі, знаходити спільні і відмінні прояви алергійних та аутоімунних захворювань, робити обґрунтовані висновки.

Викладач може бачити не тільки теоретичний об'єм знань студента, але і має можливість логічного використання отриманої інформації.

Активно залучаються до навчального процесу такі прийоми оволодіння знаннями, що відносяться до сучасних технологій як: а) самостійна розробка діагностичних чи лікувальних алгоритмів по конкретних нозологічних формах алергічних імунних захворювань; б) активна участь в міжкафедральних конференціях клінічними "розборами" хворих з подальшим складанням діагностичного, лікувального та прогностичного алгоритмів конкретного клінічного випадку; в) імітаційні (ділові) ігри; г) клінічні задачі IV (творчого) рівня, вирішення яких є типовими і потребують від студентів та лікарів-інтернів самостійного формулювання проблеми та її рішення.

Загальною тенденцією на курсі клінічної імунології та алергології нашої академії є значне збільшення самостійної роботи студента під контролем викладача. Студент повинен добре знати основи дисципліни і самостійно вирішувати багато завдань: вміти самостійно отримувати інформаційно-значимі дані при обстеженні пацієнта з алергологічними або імунозалежними захворюваннями, скласти план обстеження, проаналізувати його і на основі проведеного аналізу призначити не просто лікування, а те лікування, яке відповідало б вимогам сьогодення. Такий комплексний підхід з поєднанням традиційних клінічних методів навчання та використання сучасних електронних технологій дозволяє підвищити мотивацію навчання, стимулювати бажання кожного студента збільшити об'єм вивчення теми з

клінічної імунології та алергології, а викладачу, у свою чергу, у світі модульної системи оцінок, дає можливість об'єктивніше оцінювати їхні знання і вміння. Викладачами кафедри експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією ведеться роботи по удосконаленню навчально-методичних матеріалів, які б полегшували самопідготовку студентів.

На кафедрі оформлені методичні розробки для самостійної роботи студентів з клінічної імунології та алергології відповідно до вимог вищої школи, де чітко визначені навчальні цілі та зв'язок теми з іншими клінічними дисциплінами, детально висвітлений не тільки зміст теми, а наведені матеріали для аудиторної та позааудиторної самостійної роботи та питання для самоконтролю. Методичні розробки включають ситуаційні задачі та перелік необхідних практичних навичок по кожній окремій темі, наводиться список рекомендованої літератури – основної, допоміжної та методичної. У кожного викладача на циклі клінічної імунології та алергології є власний архів імунограм та ситуаційних задач для самостійної роботи студентів. Набори імунограм скомпоновано у відповідності до тематичного плану, що значно полегшує підготовку студентів.

При вивченні англomовними студентами клінічної імунології та алергології ми орієнтуємо увагу на відповідні електронні адреси з тематичною навчальною інформацією, пропонуємо активно використовувати віртуальний лекційний матеріал. Використання комп'ютерних технологій та Інтернет-ресурсів у системі навчання дозволяє займатись професійним саморозвитком у зручний для них час. Саме тому ми акцентуємо увагу на переваги широкого використання віртуального простору.

Студенти мають можливість користуватися бібліотекою кафедри, де широко представлені матеріали з клінічної імунології та алергології (монографії, підручники, журнали вітчизняні та зарубіжні, збірники тез конференцій). Таким чином, впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу при вивченні клінічної імунології та алергології відкриває перспективи підвищення ефективності підготовки та інформованості студентів, індивідуалізації навчання, систематизації знань, оволодіння сучасними комп'ютерними технологіями роботи та, особливо, удосконалення самостійної роботи студентів є необхідною умовою для подальшого покращення професійних якостей майбутнього лікаря.